

ЕКСПЕРТНИЙ ВИСНОВОК

галузевої експертної ради щодо можливості акредитації освітньої програми

Заклад вищої освіти	Хмельницький національний університет
Освітня програма	23815 Агроінженерія
Рівень вищої освіти	Бакалавр
Спеціальність	208 Агроінженерія

Цей експертний висновок складений за результатами розгляду галузевою експертною радою (ГЕР) акредитаційної справи. Розгляд справи ГЕР є частиною акредитаційної процедури Національного агентства і здійснюється на основі поданих закладом відомостей про самооцінювання освітньої програми, а також звіту експертної групи про результати акредитаційної експертизи.

Детальніше про мету і порядок проведення акредитації можна дізнатися на вебсайті Національного агентства – <https://naqa.gov.ua/>

Використані скорочення:

ID - ідентифікатор

ВСП - відокремлений структурний підрозділ

ГЕР - галузева експертна рада

ЄДЕБО - Єдина державна електронна база з питань освіти

ЄКТС - Європейська кредитна трансферно-накопичувальна система

ЗВО - заклад вищої освіти

ОП - освітня програма

ЕКСПЕРТНИЙ ВИСНОВОК

галузевої експертної ради щодо можливості акредитації освітньої програми

05.06.2023 р.

Справа № 0777/АС-23

Галузева експертна рада Національного агентства із забезпечення якості вищої освіти з галузі знань 20 "Аграрні науки та продовольство" у складі:

Лопушняк Василь Іванович – головуєчий,

Василишин Роман Дмитрович,

Власенко Володимир Анатолійович,

Вовк Стах Осипович,

Геник Ярослав Вячеславович,

Гончарова Олена Вікторівна,

Карпук Леся Михайлівна,

Пастухов Валерій Іванович,

Сатарова Тетяна Миколаївна,

Яковенко Роман Володимирович,

за участі запрошених осіб:

відсутні,

розглянула на своєму засіданні матеріали акредитаційної справи щодо акредитації освітньої програми:

Назва ЗВО	Хмельницький національний університет
Назва ВСП ЗВО	<i>не застосовується</i>
ID освітньої програми в ЄДЕБО	23815
Назва ОП	Агроінженерія
Галузь знань	20 Аграрні науки та продовольство
Спеціальність	208 Агроінженерія
Спеціалізація (за наявності)	<i>відсутня</i>
Рівень вищої освіти	Бакалавр
Вид освітньої програми	Освітньо-професійна

За результатами розгляду акредитаційної справи галузева експертна рада

РЕКОМЕНДУЄ

ухвалити рішення про акредитацію.

За – 10, Проти – 0

1. Наявність або відсутність підстав для відмови в акредитації, не пов'язаних із відповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми

На думку ГЕР

підстави для відмови в акредитації, не пов'язані із відповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми, або для призначення повторної акредитаційної експертизи, відсутні

наявні підстави для відмови в акредитації, не пов'язані із відповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми

наявні підстави для призначення повторної акредитаційної експертизи

2. Обґрунтування ГЕР

У цьому розділі ГЕР надає власну оцінку відповідності освітньої програми, базуючись на змісті звіту експертної групи та інших матеріалах акредитаційної справи.

Заповнення полів «Обґрунтування» є обов'язковим, якщо ГЕР змінює рівень відповідності, визначений експертною групою, або підтверджує рівень відповідності А, Е чи F. У цих випадках необхідно заповнити обґрунтування не менше як за одним підкритерієм у межах відповідного критерію.

Критерій 1. Проектування та цілі освітньої програми

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень В

Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень В

Обґрунтування ГЕР

1.1 Освітня програма має чітко сформульовані цілі, які відповідають місії та стратегії закладу вищої освіти

Заявлені цілі ОПП відповідають місії ЗВО, що наведені в Стратегії розвитку на 2021-2025 р.р. (<https://cutt.ly/w3EoptZ>) ОП має чітко сформульовані цілі, а саме підготовка фахівців, здатних розв'язувати спеціалізовані завдання та прикладні задачі, пов'язані зі застосуванням сільськогосподарської техніки і механізованих технологій виробництва, первинної обробки, зберігання та транспортування сільськогосподарської продукції, технічного обслуговування та усунення відмов, управління механізованими технологічними процесами, виробничими підрозділами, які здійснюють технічне забезпечення агропромислового підприємства. Унікальністю ОП є формування у здобувачів вищої освіти компетентнісного та професійного підходу вирішення проблем у сфері агроінженерії завдяки здобуванню навичок сучасних технологій автоматизованого проектування та систем точного землеробства.

1.2 Цілі освітньої програми та програмні результати навчання визначаються з урахуванням позицій та потреб заінтересованих сторін

В ЗВО регулярно відбуваються опитування здобувачів освіти щодо оцінки навчальних матеріалів, лабораторної бази, бібліотечних ресурсів, інформаційної системи, адміністративних послуг, соціальних умов, тощо. Результати обговорюються та враховуються при перегляді НП, змісту окремих ОК та результатів навчання. Побаження та пропозиції від роботодавців представлені у вигляді рецензій, що оприлюднюються на сайті каф. ЗВО, які займаються підготовкою здобувачів за ОП «Агроінженерія» першого рівня ВО, обговорюються на засіданнях кафедри враховуються при наступному перегляді ОПП. Гарант ОПП запевнив, що враховані всі зауваження, які були висловлені членами ГЕР та ЕГ під час минулої акредитації та інформація щодо їх усунення розміщена на сайті кафедри (<http://surl.li/fmrrt>).

1.3 Цілі освітньої програми та програмні результати навчання визначаються з урахуванням тенденцій розвитку спеціальності, ринку праці, галузевого та регіонального контексту, а також досвіду аналогічних вітчизняних та іноземних освітніх програм

Роботодавці відмітили потреби регіону в фахівцях агроінженерного напрямку. Це пов'язано з великою кількістю господарств та підприємств сільськогосподарського виробництва на Поділлі та широким спектром сільськогосподарської техніки, яка використовується. Для відповідності тенденціям розвитку роботодавці забезпечують здобувачів практичним навчанням в провідних господарствах з використанням сучасної техніки, про що свідчать підписані угоди та договори про співпрацю. Під час формулювання цілей і програмних результатів навчання в ОПП був використаний досвід аналогічних ОП вітчизняних ЗВО (Національний університет біоресурсів і природокористування, Сумський національний аграрний університет, Львівський національний аграрний університет, Подільський державний університет, а також закордонних освітніх закладів (HarperAdamsUniversity (Великобританія), IowaStateUniversity (США), Чеський аграрний університет та Пловдивський аграрний університет (Болгарія)).

1.4 Освітня програма дає можливість досягти результатів навчання, визначених стандартом вищої освіти за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти (за наявності).

За відсутності затвердженого стандарту вищої освіти за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти програмні результати навчання мають відповідати вимогам Національної рамки кваліфікацій для відповідного кваліфікаційного рівня

Аналіз освітньо-професійної програми, структури і змісту навчального плану та освітніх компонентів дозволяють зробити висновок, що представлена ОПП дозволяє досягти результатів навчання, визначених стандартом вищої освіти зі спеціальності 208 Агроінженерія першого (бакалаврського) рівня вищої освіти.

Критерій 2. Структура та зміст освітньої програми

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень В

Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень В

Обґрунтування ГЕР

2.1 Обсяг освітньої програми та окремих освітніх компонентів (у кредитах Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи) відповідає вимогам законодавства щодо навчального навантаження для відповідного рівня вищої освіти та відповідного стандарту вищої освіти (за наявності)

Загальний обсяг ОП 208 Агроінженерія (240 кредитів ЄКТС) відповідає вимогам закону України «Про вищу освіту» та стандарту вищої освіти за спеціальністю 208 «Агроінженерія» щодо навчального навантаження для освітньої програми бакалаврського рівня вищої освіти. Нормативна частина містить 180 кредитів ЄКТС (75%). На аудиторну роботу відводиться, не враховуючи практики (4 практики), 40.2% навчального часу. Вибіркова частина освітньої програми розширює освітні компоненти, які розподілені за курсами навчання і є загальним обсягом 60 кредитів ЄКТС, що складає 25%.

2.2 Зміст освітньої програми має чітку структуру; освітні компоненти, включені до освітньої програми, становлять логічну взаємопов'язану систему та в сукупності дають можливість досягти заявлених цілей та програмних результатів навчання

ОП має логічну взаємопов'язану структуру. ОП є структурованою за роками навчання та семестрами. Освітні компоненти ОП відповідають об'єктам вивчення та професійній діяльності фахівців за спеціальністю 208 «Агроінженерія». На ОП передбачено поділ на ОК загальної підготовки (15 ОК обсягом 67 кредитів), професійної підготовки (20 ОК обсягом 113 кредитів) та вибіркові ОК, обсягом 8 кредитів. Усі ПРН формуються за рахунок обов'язкових ОК. Зауваження: доцільно ввести до ОП окремий ОК «Збереження, первинна обробка та транспортування сільськогосподарської продукції», який би забезпечував набуття відповідних фахових компетентностей ФК 6 та ПРН 12, а не формувався б як перелік окремих тем із суми багатьох ОК. Посилити контроль за оновленням силабусів та робочих програм (спиратися на сучасну літературу) відповідно до оновлення ОП. Загалом, ОК дозволяють досягти цілей ОП, зокрема, підготовки конкурентоспроможних агроінженерів, та задекларованих ПРН.

2.3 Зміст освітньої програми відповідає предметній області визначеної для неї спеціальності (спеціальностям, якщо освітня програма є міждисциплінарною)

ОП відповідає предметній області спеціальності 208 «Агроінженерія» для першого (бакалаврського) рівня вищої освіти. Аналіз змісту ОП та обов'язкових освітніх компонентів дозволяє стверджувати, що ОК, запропоновані ЗВО, забезпечують набуття здобувачами, як соціально-гуманітарних так і професійних компетентностей, передбачених чинною ОП. Фокус програми орієнтований на вивчення процесів функціонування сільськогосподарської техніки та технологічних процесів виробництва, зберігання, обробку та транспортування сільськогосподарських матеріалів, а особливістю програми є орієнтація на здобуття навичок сучасних технологій автоматизованого проектування та систем точного землеробства. Основний фокус та особливості ОП забезпечено, як освітніми компонентами, матеріальною базою (<https://solidworks.khmnmu.edu.ua/>), науковими напрямками досліджень НПП та здобувачів освіти.

2.4 Структура освітньої програми передбачає можливість для формування індивідуальної освітньої траєкторії, зокрема через індивідуальний вибір здобувачами вищої освіти навчальних дисциплін в обсязі, передбаченому законодавством

Здобувачі вищої освіти Хмельницького НУ за ОП 208 Агроінженерія при формуванні індивідуальної освітньої керуються наступними документами: «Положення про організацію освітнього процесу у ХНУ» (<https://bit.ly/3ON6JLy>), «Положення про індивідуальний навчальний план здобувача вищої освіти ХНУ» (<https://bit.ly/3VoTbkV>), «Положення про порядок реалізації права здобувачів вищої освіти на вільний вибір навчальних дисциплін у ХНУ» (<https://bit.ly/3vnN6BD>). Вільний добір вибіркового дисциплін технічно відбувається у системі АСУ «Електронний університет» в обсязі, що відповідає вимогам Закону України «Про вищу освіту», що становить не менше 25% від загального обсягу ОП. Вивчення вибіркового компонентів ОП розпочинається з II курсу, що підтверджується копіями індивідуальних планів здобувачів вищої освіти. Дисципліни вільного вибору представлено у Каталозі вибіркового дисциплін (<https://cutt.ly/p2viMis>). Також здобувачі вищої освіти в ХНУ вправі

обрати теми індивідуальних завдань, напрями дослідницької роботи, базу проходження практик. Зауваження. Формування каталогу вибіркових дисциплін за кафедрами ЗВО ускладнює здобувачу освіти можливість охоплення всього спектру наявних ОК.

2.5 Освітня програма та навчальний план передбачають практичну підготовку здобувачів вищої освіти, яка дає можливість здобути компетентності, потрібні для подальшої професійної діяльності

Практична підготовка здобувачів освіти у ХНТ регламентується наступними положеннями: «Положенням про практичну підготовку здобувачів вищої освіти у ХНУ», «Положенням про організацію освітнього процесу у ХНУ. Практична підготовка передбачає проходження практик в обсязі 18 кредитів загалом. Навчальним планом передбачено практики: «Навчальна практика» (4 кредити ЄКТС, 2 семестр), «Навчальна практика з водіння машинно-тракторних агрегатів» (5 кредитів ЄКТС, 5 семестр), «Експлуатаційно-технологічна практика» (6 кредитів ЄКТС, 7 семестр), «Переддипломна практика» (3 кредити ЄКТС, 8 семестр). Навчальна практика відбувається на навчально-виробничій базі ЗВО. Для засвоєння практичних навиків водіння машинно-тракторних агрегатів укладено договір про використання матеріальної бази Балинського вищого професійного училища. Експлуатаційно-виробнича та переддипломна практики відбуваються на підприємствах регіону. Договори про співпрацю та бази практик розміщено на сторінці кафедри.

2.6 Освітня програма передбачає набуття здобувачами вищої освіти соціальних навичок (softskills), що відповідають заявленим цілям

ОП надає можливість здобувачам вищої освіти набути соціальних навичок (soft skills), що відповідає цілям ОПП. Набуття здобувачами соціальних навичок відбувається протягом усього періоду навчання, протягом вивчення кожної дисципліни, що зазначено у ОП та навчальних планах. Набуття здобувачами соціальних навичок формується шляхом уміння переконувати, доводити, знаходити підхід до людей, мати лідерські якості, працювати в команді, розподіляти час та ін. Навички (soft skills) забезпечують ПРН, що відповідають стандарту вищої освіти за спеціальністю 208 «Агроінженерія» першого (бакалаврського) рівня. Вказані ПРН безпосередньо забезпечуються ОК: ОЗП08 Філософія (в т.ч. логіка, етика, естетика), ОЗП11 Українське державотворення та європейські цінності, ОЗП12 Культурологія та культура мовлення, ОЗП15 Фізичне виховання та основи здоров'я та ін. Вміння працювати з людьми, робота в колективі формується під час проведення лабораторних та практичних робіт на с.г. підприємствах.

2.7 Зміст освітньої програми враховує вимоги відповідного професійного стандарту (за наявності)

За відсутності професійного стандарту, при розробці змісту ОП 208 Агроінженерія, взято до уваги вимоги та враховувались документи: Національна рамка кваліфікацій, Національний класифікатор професій: ДК 003:2010, Національний класифікатор України: «Класифікація видів економічної діяльності» ДК 009:2010.

2.8 Обсяг освітньої програми та окремих освітніх компонентів (у кредитах Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи) відповідає фактичному навантаженню здобувачів, досягненню цілей та програмних результатів навчання

Загальний обсяг годин ОК включає лекційні години, практичні (лабораторні) заняття і самостійну роботу здобувача вищої освіти. Кількість годин аудиторних занять загальної та професійної підготовки складає 33%-50% від загального часу, що відведено на вивчення ОК. Аудиторне щотижневе навантаження здобувача освіти ОП 208 Агроінженерія не перевищує 24 год.

2.9 Структура освітньої програми та навчальний план підготовки здобувачів вищої освіти за дуальною формою у разі її здійснення узгоджені із завданнями та особливостями цієї форми здобуття освіти

У ЗВО за ОПП 208 Агроінженерія наразі не здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти за дуальною формою освіти.

Критерій 3. Доступ до освітньої програми та визнання результатів навчання

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень В

Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень В

Обґрунтування ГЕР

3.1 Правила прийому на навчання за освітньою програмою є чіткими та зрозумілими, не містять дискримінаційних положень та оприлюднені на офіційному вебсайті закладу вищої освіти

Правила прийому до Хмельницького національного університету містяться на офіційному сайті ЗВО (http://prk.khnu.km.ua/pravila_khnu/; <https://pk.khmnu.edu.ua/pravy-la-pryjomu-ta-inshi/>). Перегляд та оновлення правил прийому в ЗВО відбувається кожного навчального року відповідно до Умов вступу. У правилах прийому є пункт XVI «Забезпечення відкритості та прозорості під час проведення прийому до університету», який визначає антидискримінаційну складову зазначеного нормативного документу.

3.2 Правила прийому на навчання за освітньою програмою враховують особливості самої освітньої програми

Правила прийому до ХНУ в 2022 році розроблені Приймальною комісією Хмельницького національного університету відповідно до Порядку прийому на навчання для здобуття вищої освіти в 2022 році, затверджених наказом Міністерства освіти і науки України від 27 квітня 2022 року № 392 (зі змінами, внесеними наказом Міністерства освіти і науки України від 02 травня 2022 року № 400). У 2022 році вступ на навчання за першим (бакалаврським) рівнем на дану ОП передбачав, що абітурієнти, які мають документ про повну загальну середню освіту, можуть вступати на ОП на основі сертифіката про Національний мультипредметний тест або сертифікатів ЗНО 2019-2021 рр. (українська мова і література, математика, предмет на вибір та мотиваційного листа – на бюджетну форму навчання, на основі мотиваційного листа – на контрактну форму). Розподіл вагових коефіцієнтів за технічною спеціальністю 208 «Агроінженерія», а саме коли коефіцієнт з математики переважає за вагою інші предмети, вказує на особливості ОП, абітурієнти, які закінчили підготовчі курси в університеті мали можливість отримати додаткові 10 балів.

3.3 Визначено чіткі та зрозумілі правила визнання результатів навчання, отриманих в інших закладах освіти, зокрема під час академічної мобільності, що відповідають Конвенції про визнання кваліфікацій з вищої освіти в Європейському регіоні (Лісабон, 1997 р.), є доступними для всіх учасників освітнього процесу та яких послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми

Процедура та правила визнання результатів навчання, які здобувачі отримують в інших ЗВО, зокрема під час академічної мобільності, регламентується: «Положенням про організацію освітнього процесу в ХНУ», «Положенням про відрахування, переривання, навчання, поновлення та переведення здобувачів вищої освіти / наукового ступеню та надання їм академічної відпустки у ХНУ», «Положення про порядок реалізації права на академічну мобільність учасників освітнього процесу в ХНУ». Процедура визнання результатів навчання чітка і зрозуміла. Перезарахований компонент заноситься до залікової книжки та індивідуального навчального плану здобувача.

3.4 Визначено чіткі та зрозумілі правила визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті, що є доступними для всіх учасників освітнього процесу та яких послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми

Положення про порядок визнання та перезарахування результатів навчання здобувачів ВО у ХНУ розміщене на офіційному сайті (<https://goo.su/1gcOPig>). В положенні визначено порядок визнання результатів навчання, здобутих у неформальній / інформальній освіті, процедура визнання та перезарахування результатів навчання, здобутих у неформальній / інформальній освіті за освітнім компонентом та процедура визнання та перезарахування результатів навчання, здобутих у неформальній / інформальній освіті за частиною освітнього компонента. Відповідно до даного Положення, визнання результатів навчання з дисципліни (у повному обсязі) здійснює деканат факультету, як правило, у семестрі, що передує семестрові, в якому згідно ізнавчальним планом спеціальності ця дисципліна має вивчатися здобувачем вищої освіти (заявником). Якщо виникає необхідність зарахувати частину дисципліни чи певний вид навчальної роботи з неї, то ця процедура виконується відповідною кафедрою у поточному семестрі. Визнання результатів навчання здійснюється комісією на підставі заяви здобувача ВО. Процедура визнання результатів навчання чітка і зрозуміла. Комісія оцінює набуті здобувачем ВО компетентності та виставляє підсумкову оцінку на підставі «Положення про контроль і оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти у ХНУ» (<https://goo.su/U1UXtKa>). Зауваження. Не всі студенти розуміють та ознайомлені про можливість визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті.

Критерій 4. Навчання і викладання за освітньою програмою

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень В

Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень В

Обґрунтування ГЕР

4.1 Форми та методи навчання і викладання сприяють досягненню заявлених у освітній програмі цілей та програмних результатів навчання, відповідають вимогам студентоцентрованого підходу та принципам академічної свободи

У ЗВО діє «Положенням про організацію освітнього процесу у ХНУ», «Положенн про порядок реалізації права здобувачів вищої освіти на вільний вибір навчальних дисциплін у ХНУ», «Положення про порядок реалізації права на академічну мобільність учасників освітнього процесу ХНУ» також «Порядок організації освітньої діяльності за технологіями дистанційного навчання у ХНУ», за якими регламентовано форми та методи навчання: лекційні, практичні, лабораторні заняття, самостійна робота, практична підготовка, контрольні заходи. Усі ці положення викладено на сайті ЗВО в розділі «Нормативні документи». Вказані форми та методи навчання активно використовуються на ОП 208 Агроінженерія і сприяють досягненню заявлених цілей та ПРН. Зважаючи на специфіку ОП поглиблено вивчаються сучасні інформаційних технологій: SolidWorks, Onshape, OneSoil, QGIS. здобувачі освіти мають можливість формувати індивідуальну освітню траєкторію навчання, що відповідає вимогам студентоцентрованого підходу, задекларовано у «Стратегії розвитку ХНУ на 2021-2025 рр.».

4.2 Усім учасникам освітнього процесу своєчасно надається доступна і зрозуміла інформація щодо цілей, змісту та програмних результатів навчання, порядку та критеріїв оцінювання в межах окремих освітніх компонентів (у формі силабуса або в інший подібний спосіб)

Зміст, цілі та програмні результати, а також система оцінювання у розрізі ОК повідомляються здобувачам вищої освіти на початку вивчення курсу. Форма інформація також розміщується на сайті ЗВО в розділі «Навчання» підрозділі «Освітні програми» (<https://goo.su/A96xZV>) та на сайті випускової кафедри. Навчально-методичні комплекси ОК (робоча програма, тексти лекцій, методичні рекомендації, контрольні матеріали, критерії оцінювання результатів навчання, рекомендована література тощо) розміщені в MOODLE (<https://msn.khmnu.edu.ua/>). В робочих програмах та силабусах (<https://goo.su/ofoHzH>) освітніх компонент є інформація про результати навчання та критерії їх оцінювання. Зворотній зв'язок між здобувачами та НПП є можливим у вигляді безпосереднього спілкування, за допомогою електронної пошти, через «Електронний університет», інтернет-месенджери.

4.3 Заклад вищої освіти забезпечує поєднання навчання і досліджень під час реалізації освітньої програми відповідно до рівня вищої освіти, спеціальності та цілей освітньої програми

Здобувачі вищої освіти за ОП 208 «Агроінженерія» мають змогу поєднувати навчання та дослідження шляхом участі у Студентському науковому гуртку «Агроінженерія та переробка продукції АПК». конференціях, написанні курсових проєктів та за результатами практик. здобувачі освіти, навчаються на ОП 208 Агроінженерія є учасниками наукових семінарів з поглибленого вивчення САПР 3D SolidWorks та отримали сертифікати «Міжнародний сертифікат Certified SolidWorks Associate». На Всеукраїнському конкурсі студентських наукових робіт «САПР та комп'ютерне моделювання в науці та виробництві» Шляховий С. отримав 5-те місце. Є спільні публікації здобувачів з викладачами. Тематики публікацій відповідають профілю спеціальності.

4.4 Педагогічні, науково-педагогічні, наукові працівники (далі - викладачі) оновлюють зміст освіти на основі наукових досягнень і сучасних практик у відповідній галузі

У ХНУ для оновлення змісту освітніх компонент на основі наукових досягнень і сучасних практик відбувається відповідно до «Положенням про систему внутрішнього забезпечення якості освітньої діяльності та якості вищої освіти у ХНУ». Самовдосконалення НПП та вивчення сучасних практик відбувається протягом стажувань на агропідприємствах, участі у міжнародних конференціях, шляхом вивчення роботи інших ЗВО України, проведення власних наукових досліджень. У поточному навчальному році було оновлено контент освітніх компонент: ОК «Сільськогосподарські машини», ОК «Ремонт машин і обладнання», ОК "Машиновикористання в рослинництві".

4.5 Навчання, викладання та наукові дослідження пов'язані з інтернаціоналізацією діяльності закладу вищої освіти

Процес інтернаціоналізації діяльності ЗВО координує Відділ міжнародних відносин ХНУ. ЗВО долучається до програм Еразмус+ «Програма Європейського Союзу у сфері освіти, професійної підготовки, молоді та спорту» та «Темпус». Для освітніх потреб компанія РТС надала серверні потужності для використання хмарного CAD – Onshape. НПП та здобувачі приймають участь у міжнародних конференціях, зокрема «Problems of Tribology», публікації у наукометричних базах Scopus або WoS.

Критерій 5. Контрольні заходи, оцінювання здобувачів вищої освіти та академічна доброчесність

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень В

Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень В

Обґрунтування ГЕР

5.1 Форми контрольних заходів та критерії оцінювання здобувачів вищої освіти є чіткими, зрозумілими, дають можливість встановити досягнення здобувачем вищої освіти результатів навчання для окремого освітнього компонента та/або освітньої програми в цілому, а також оприлюднюються заздалегідь

Контрольні заходи та процедура їх реалізації висвітлені у «Положення про організацію освітнього процесу у ХНУ». Форми контрольних заходів є зрозумілими та чітко сформульованими, критерії оцінювання здобувачів вищої освіти дають можливість встановити рівень набутих результатів навчання. Зміст контрольних заходів представлено в робочих програмах, анотаціях вибіркового дисциплін, силабусах. Контролем знань здобувачів вищої освіти у в ХНУ є: поточний, семестровий та підсумковий. Поточний контроль це - опитування, контрольні роботи, тестування (у тому числі з використанням платформи дистанційного навчання Moodle). Семестровий контроль – екзамени та заліки. Підсумкова атестація – публічний захист кваліфікаційної роботи бакалавра. Порядок формування і діяльність екзаменаційних комісій регламентується положенням «Положення про атестацію здобувачів вищої освіти та наукових ступенів у ХНУ». Графіки проведення контрольних заходів розміщені на інформації дошках оголошень та дублюється в інформаційній системі «Електронний університет», надається під час занять на початку вивчення курсу.

5.2 Форми атестації здобувачів вищої освіти відповідають вимогам стандарту вищої освіти (за наявності)

Підсумкова атестація здобувачів здобувачів вищої освіти ОП 208 Агроінженерія проходить у формі публічного захисту кваліфікаційної роботи бакалавра. Це відповідає вимогам стандарту вищої освіти за спеціальністю «Агроінженерія» галузі знань 20 «Аграрні науки та продовольство» першого (бакалаврського) рівня. Підсумкова атестація проводиться відповідно до «Положення про атестацію здобувачів вищої освіти та наукових ступенів у ХНУ».

5.3 Визначено чіткі та зрозумілі правила проведення контрольних заходів, що є доступними для всіх учасників освітнього процесу, які забезпечують об'єктивність екзаменаторів, зокрема охоплюють процедури запобігання та врегулювання конфлікту інтересів, визначають порядок оскарження результатів контрольних заходів і їх повторного проходження, та яких послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми

У ХНУ унормовано правила проведення контрольних заходів внутрішніми документами, які розміщені на сторінці «Положення» сайту ЗВО (<https://khmnu.edu.ua/polozhennya/>). Різновиди контрольних заходів, чіткі і зрозумілі. Об'єктивність проведення контрольних заходів визначається критеріями оцінювання, що наведені у робочій програмі, силабусі, з якими здобувачі освіти ознайомлені наперед. Контроль об'єктивності ведення контрольних заходів чітко регламентується «Положенням про систему забезпечення академічної доброчесності у ХНУ». У випадку прояву незгоди здобувача освіти з результатами контрольних заходів він має право повідомити про це через скриньку довіри (<https://bit.ly/3b9CrDH>), або ж подати звернення на ім'я декана. Врегулювання конфліктних ситуацій у ХНУ регламентується «Положенням про запобігання і врегулювання конфліктних ситуацій у ХНУ» (<https://goo.su/JefitzF>).

5.4 У закладі вищої освіти визначено чіткі та зрозумілі політику, стандарти і процедури дотримання академічної доброчесності, яких послідовно дотримуються всі учасники освітнього процесу під час реалізації освітньої програми. Заклад вищої освіти популяризує академічну доброчесність (насамперед через імплементацію цієї політики у внутрішню культуру якості) та використовує відповідні технологічні рішення як інструменти протидії порушенням академічної доброчесності

В ЗВО визначено чіткі та зрозумілі політика, стандарти і процедури дотримання академічної доброчесності. здобувачі ознайомлені з нормативними документами, а куратори та наукові керівники інформують їх під час бесід. ЗВО керується документами, що регулює питання дотримання умов академічної доброчесності, які представлені на сайті ЗВО. Відповідно до «Положення про систему забезпечення академічної доброчесності у ХНУ» формуються процедури виявлення плагіату, кваліфікаційні роботи бакалавра про проходять перевірку на унікальність тексту за допомогою системи Anti-Plagiarism. Популяризації академічної доброчесності проводить через збори учасників фокус-груп, опитування здобувачів освіти. До популяризації академічної доброчесності долучається бібліотека ХНУ. Здобувачі освіти ознайомлені з Кодексом академічної доброчесності, що зафіксовано підписаними деклараціями.

Критерій 6. Людські ресурси

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень В

Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень В

Обґрунтування ГЕР

6.1 Академічна та/або професійна кваліфікація викладачів, задіяних до реалізації освітньої програми, забезпечує досягнення визначених відповідною програмою цілей та програмних результатів навчання

Всі викладачі, які задіяні в реалізації ОП, мають базову освіту, або науковий ступінь за даною спеціальністю, пройшли підвищення кваліфікації у відповідності до освітніх компонентів, які вони викладають. Група забезпечення даної ОП має навчально-методичні видання, наукові публікації у виданнях, що входять до наукометричної бази та фахових виданнях, тези доповідей на міжнародних конференціях, проходили стажування у закордонних вищих навчальних закладах. Тематика публікацій відповідає освітнім компонентам, які викладає викладач. Висновок: професійна і наукова кваліфікація викладачів, задіяних у реалізації ОП, забезпечує досягнення заявлених цілей та програмних результатів навчання.

6.2 Процедури конкурсного добору викладачів є прозорими і дають можливість забезпечити потрібний рівень їхнього професіоналізму для успішної реалізації освітньої програми

Добір на вакантні посади проводиться за конкурсом, відповідно до Порядку проведення конкурсного відбору при заміщенні вакантних посад працівників ХНУ (<https://goo.su/atuIle>) та регламентовано законами України «Про освіту», «Про вищу освіту», наказом МОН України від 05.10.2015 р. № 1005 та Статутом ХНУ (<https://khmnu.edu.ua/wp-content/uploads/normatyvni-dokumenty/ustanovchi/statut-2022.pdf>). Для організації конкурсу на заміщення посад НППІ наказом ректора Університету утворюються університетська та факультетські конкурсні комісії. Процедура добору чітка, прозора і дозволяє визначити усі професійні якості претендента. Рішення Вченої ради факультету про результати конкурсу набирає чинності після його введення в дію наказом ректора.

6.3 Заклад вищої освіти залучає роботодавців до організації та реалізації освітнього процесу

ЗВО залучає роботодавців до освітнього процесу: читання лекцій, проведення практичних та лабораторних занять, обговорення та погодження освітньої програми. Роботодавці беруть активну участь у забезпеченні практичного навчання виступаючи базами практик, про що свідчать договори про співпрацю та бази практик. Роботодавці також є зовнішніми рецензентами дипломних робіт і входять до складу ЕК по атестації здобувачів.

6.4 Заклад вищої освіти залучає до аудиторних занять професіоналів-практиків, експертів галузі, представників роботодавців

Для реалізації ОП «Агроінженерія» до проведення занять були залучені професіонали-практик та експерти з виробництва: провідний фахівець з впровадження систем точного землеробства компанії «Agri 2.0», представники підприємства з виробництва сільськогосподарської техніки АТ ELVORTI («Червона зірка»), головним інженером кластеру «Центральний» компанії ПП «Аграрна компанія 2004», директором кластеру «Полісся». для проведення лабораторно-практичного заняття на тему: «Машини і обладнання для тваринництва, його використання та технологія утримання великої рогатої худоби» був залучений заступник керівника департаменту молочного скотарства. В рамках дисципліни «Технічний сервіс та ремонт машин і обладнання агропромислового комплексу» практичні заняття проводилися за участі головного інженера кластеру «Хмельницький». Наведені приклади свідчать про реальне залучення до аудиторних занять професіоналів-практиків, представників роботодавців. Одночасно здобувачі повідомили про бажання збільшення практичних занять в умовах реального виробництва.

6.5 Заклад вищої освіти сприяє професійному розвитку викладачів через власні програми або у співпраці з іншими організаціями

Порядок підвищення кваліфікації педагогічних і науково-педагогічних працівників ХНУ регламентується «Положенням про підвищення кваліфікації науково-педагогічних і педагогічних працівників», яке розміщено на офіційному сайті ХНУ. Діяльну участь в питаннях підвищення кваліфікації надає Центр післядипломної освіти ХНУ, який координує підвищення кваліфікації НПП та проводить курси. На офіційному сайті університету розміщено сканкопії документів про підвищення кваліфікації викладачами. На факультетах функціонують кваліфікаційні комісії, які заслуховують звіти НПП і приймають участь в процедурах обрання за конкурсом. Під час конкурсу комісія аналізує слабкі і сильні сторони та надає рекомендації, щодо доцільності проходження процедур професійного зростання. В 2020-2022 р. викладачі проходили стажування: в Центрі післядипломної освіти ХНУ за програмою «Розвиток професійних компетентностей», в закордонних установах, на виробництві.

6.6 Заклад вищої освіти стимулює розвиток викладацької майстерності

В колективному договорі на 2020-2023 роки між адміністрацією і трудовим колективом ЗВО зазначено, що в межах фінансових можливостей університету встановлюється система заохочення працівників та надання матеріальної допомоги, відповідно до «Положення про матеріальне заохочення та надання матеріальної допомоги в ХНУ», «Положення про порядок надання надбавок та доплат до посадового окладу працівникам університету», «Положення про щорічну оцінку (атестацію) професорсько-викладацького складу і наукових співробітників». Відповідно до «Положення про щорічне рейтингове оцінювання роботи НПП ХНУ щорічно про водиться рейтингова оцінка викладачів, але даний захід носить більше рекомендаційний характер і враховується при конкурсному добірї, при призначенні на вакантну посаду. Для стимулювання роботи науково-педагогічних працівників університету використовуються моральні і матеріальні способи заохочення.

Критерій 7. Освітнє середовище та матеріальні ресурси

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень В

Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень В

Обґрунтування ГЕР

7.1 Фінансові та матеріально-технічні ресурси (бібліотека, інша інфраструктура, обладнання тощо), а також навчально-методичне забезпечення освітньої програми гарантують досягнення визначених освітньою програмою цілей та програмних результатів навчання

Оновлення матеріально-технічного забезпечення ЗВО відбувається шляхом придбання власними коштами та у співпраці з партнерами. До матеріальних ресурсів ЗВО належать: навчальні корпуси, бібліотека з читальними залами та абонементом, актовa зала, 5 гуртожитків, спортивний комплекс, кафе. Загальна площа навчальних приміщень 26102, оснащених проекторами, обладнанням та інтерактивними дошками. Загальний фонд бібліотеки складає близько 600 тис. документів. На базі бібліотеки діє електронний каталог (<http://surl.li/fxyuo>), працює електронна бібліотека, інституційний репозитарій, віртуальна довідкова служба. В ЗВО достатній рівень фінансового, матеріально-технічного та навчально-методичного забезпечення ОПП Агроінженерія. Реалізацію ОП забезпечується значною кількістю аудиторій (у т.ч. спеціалізованими: центр SolidWorks (<http://surl.li/fxzef>), ауд.: «ТММ» і «Деталей машин», «сільськогосподарських машин Elvorti», «Тракторів і автомобілів», «Машин і обладнання для тваринництва», «Систем точного землеробства» та «Дільниця технічного сервісу та ремонту сільськогосподарської техніки техніки». Практичні заняття та практика систематично проводяться на полях партнерів. З наведеної інформації можна зробити висновок про достатнє матеріально-технічне забезпечення ОПП Агроінженерія.

7.2 Заклад вищої освіти забезпечує безоплатний доступ викладачів і здобувачів вищої освіти до відповідної інфраструктури та інформаційних ресурсів, потрібних для навчання, викладацької та/або наукової діяльності в межах освітньої програми

На території ЗВО та гуртожитків є наявне бездротове з'єднання Wi-Fi, яке є безкоштовним і безлімітним. Окрім того, у бібліотечному корпусі є достатня кількість комп'ютерів. На кожному із них є відкритий доступ до Інтернету, бібліотека забезпечує бездротовим з'єднанням Wi-Fi. Здобувачі і НПП мають вільний і безкоштовний доступ до інформаційних ресурсів ЗВО. Забезпечується вільний та цілодобовий доступ до електронного каталогу бібліотеки, системи електронної бібліотеки (<http://surl.li/elpcr>), інституційного репозитарію та електронних видань, розміщених у них. Бібліотека також надає доступ до баз даних Scopus та Web of Science, що підтвердили і здобувачі. Доступ до НММ у здобувачів та НПП також забезпечується публікацією програм ОК та ОП на сайті. На базі ЗВО функціонують інформаційні системи «Електронний університет» та Moodle. в існує можливість безкоштовної публікації наукових досліджень НПП або ж здобувачів у наукових виданнях ЗВО категорії «Б». Витрати на публікації у платних виданнях авторам відшкодовує ЗВО.

7.3 Освітнє середовище є безпечним для життя і здоров'я здобувачів вищої освіти, що навчаються за освітньою програмою, та дає можливість задовольнити їхні потреби та інтереси

ЗВО створив і гарантує безпечні для життя і здоров'я здобувачів умови. Безпека освітнього середовища забезпечується на високому рівні: навчальні корпуси, гуртожитки, спортивний комплекс та інші інфраструктурні об'єкти ЗВО забезпечені охороною на підставі договору. Територія ЗВО обладнана відео-камерами, протипожежними сигналізаціями та сигналізаціями сповіщення про повітряну тривогу, наявні вогнегасники. В умовах воєнного стану ЗВО забезпечив наявність укриттів, розрахованих приблизно на 4000 осіб. ЗВО спільно з ОСС проводить заходи спрямовані на покращення ознайомленості здобувачів та НПП щодо безпеки для життя та здоров'я, зокрема, в умовах воєнного стану. Правовою основою для забезпечення життя і здоров'я є також Положення про систему управління охороною праці.

7.4 Заклад вищої освіти забезпечує освітню, організаційну, інформаційну, консультативну та соціальну підтримку здобувачів вищої освіти, що навчаються за освітньою програмою

Відповідно до Положення про навчально-методичний відділ (НММ), координація, організація і інформаційний супровід освітнього процесу здійснюється НММ. У ЗВО функціонує широка мережа надання підтримки різних видів відповідно до сфери компетенції. Організаційна підтримка здійснюється деканатом, навчальним центром, НПП, студентським відділом кадрів, куратором. Здобувачі відзначили, що основними джерелом освітньої підтримки є НПП та куратор шляхом регулярного проведення годин куратора. Консультативна підтримка також надається за необхідності куратором, центром кар'єри, психологічною службою, юридичною клінікою, лабораторією інклюзивної педагогіки (<http://surl.li/cznvi>), лабораторією з ерготерапії. Соціальна підтримка надається первинною профспілковою організацією студентів, яка допомагає здобувачам у випадку хвороби чи інших складних обставин, зокрема, фінансово.

7.5 Заклад вищої освіти створює достатні умови щодо реалізації права на освіту для осіб з особливими освітніми потребами, які навчаються за освітньою програмою

В ЗВО забезпечена реалізація права на освіту для осіб з особливими освітніми потребами. Для осіб, які мають проблеми зі здоров'ям передбачена можливість навчання дистанційно та за індивідуальними навчальними планами. На базі ЗВО наявні пандуси, підйомні платформи та робочі ліфти у навчальних приміщеннях. ЗВО відповідально ставиться до забезпечення рівних можливостей для осіб з ООП. Є спеціально обладнані кімнати гігієни для осіб з ООП. Діє лабораторія з Ерготерапії з обладнанням, яке сприяє реабілітації, а також відображає побутові умови для ООП з метою набуття ними необхідних побутових навичок та вмінь. Окрім того, у ЗВО функціонує Лабораторія інклюзивної педагогіки, що забезпечує науково-методичний та психолого-педагогічний супровід осіб з ООП. Впроваджено внутрішній Порядок супроводу (надання допомоги) особам з інвалідністю та іншим маломобільним групам населення.

7.6 Наявні чіткі і зрозумілі політика та процедури вирішення конфліктних ситуацій (зокрема пов'язаних із сексуальними домаганнями, дискримінацією та/або корупцією тощо), які є доступними для всіх учасників освітнього процесу та яких послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми

На базі ЗВО існує чітка і зрозуміла політика й процедури вирішення конфліктних ситуацій. Основним нормативним актом, який регулює цю сферу є Положення про запобігання і врегулювання конфліктних ситуацій у ХНУ. У ньому закріплені основні принципи поведінки, а також засади запобігання конфліктних ситуацій. Ключовим у політиці ЗВО щодо протидії конфліктам є саме акцент на проведенні превентивних заходів. Відповідно до Положення, основними стратегіями врегулювання конфлікту є компроміс, співробітництво, уникання, пристосування. Для врегулювання конкретної конфліктної ситуації створюється тимчасова комісія з врегулювання конфліктних ситуацій, склад якої затверджується ректором. Здобувачі і НПП добре ознайомлені із процедурами врегулювання конфліктів.

Критерій 8. Внутрішнє забезпечення якості освітньої програми

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень В

Рівень відповідності (ГЕР)

Обґрунтування ГЕР

8.1 Заклад вищої освіти послідовно дотримується визначених ним процедур розроблення, затвердження, моніторингу та періодичного перегляду освітньої програми

ЗВО регулюються Положенням про ОП підготовки здобувачів вищої освіти у ХНУ. У ЗВО створено та введено у дію конкретизовані правові документи, зокрема, Положення про організацію освітнього процесу у ХНУ, Положення про учасників процесу розроблення, започаткування та супроводження ОП, Положення про участь стейкхолдерів у процедурах забезпечення якості вищої освіти. В ЗВО існує чітка процедура розроблення і затвердження ОП. Моніторинг реалізується анкетуванням, аналізом результатів оцінювання здобувачів, експертизою ОП. До участі у моніторингу ОП залучають НПП, здобувачів, роботодавців, випускників, працівників навчального відділу. Перегляд ОП здійснюють на основі результатів моніторингу або контролю якості. Передбачено участь стейкхолдерів у внесенні пропозицій гаранту щодо вдосконалення ОП. Оновлення ОП можуть проводитися щорічно і відображаються у її відповідних структурних елементах: навчальних планах, робочих програмах, силабусах. Внесені зміни до ОП затверджуються вченою радою.

8.2 Здобувачі вищої освіти безпосередньо та через органи студентського самоврядування залучені до процесу періодичного перегляду освітньої програми та інших процедур забезпечення її якості як партнери. Позиція здобувачів вищої освіти береться до уваги під час перегляду освітньої програми

Відповідно до п. 4.9 Положення про ОП підготовки здобувачів ВО передбачена активна участь органів студентського самоврядування та здобувачів фокус-груп факультетів на різних етапах формування змісту ОП та їх перегляду шляхом подання гаранту зауважень та пропозицій щодо удосконалення змісту як окремих ОК, так і ОП загалом. Представники студентського самоврядування погоджували проект ОП. З'ясовано, що здобувачі добре знайомі із такою можливістю та беруть участь шляхом висловлення власних ініціатив, справді є учасниками засідань кафедри та вченої ради, беруть участь в обговоренні та виступають із власними пропозиціями. Найвний механізм звернення до ректора через скриньку довіри, проводяться обговорення пропозицій із НПП. Комунікація налагоджена на гарному рівні.

8.3 Роботодавці безпосередньо та/або через свої об'єднання залучені до процесу періодичного перегляду освітньої програми та інших процедур забезпечення її якості як партнери

Пріоритетними роботодавцями для співпраці у ЗВО є аграрні компанії та ФГ, АО, організації, які займаються СТ-виробництвом. Відповідно до п. 4.4.6 Положення про Положення про ОП підготовки здобувачів ВО, вказано про участь представників роботодавців у рецензуванні ОП. Думку роботодавців з'ясовують за допомогою усних опитувань та на засіданнях кафедри. Роботодавці беруть участь у погодженні ОП, до їхніх пропозицій і зауважень дослухаються. Роботодавці внесли власні конкретні пропозиції щодо покращення ОП. Рецензії роботодавців на ОП публікуються на сайті. Загалом роботодавці схвально відгукуються про ОП, рекомендуючи її до впровадження. Щодо актуальних питань, які варто вирішити в межах ОП :поглиблення практичної підготовки здобувачів. Роботодавці також зацікавлені у випускниках за даною ОП, запрошують їх на практику та стажування.

8.4 Наявна практика збирання, аналізу та врахування інформації щодо кар'єрного шляху випускників освітньої програми

ЗВО підтримує постійну комунікацію з власними здобувачами. На базі ЗВО діє Центр кар'єри, який допомагає з працевлаштуванням та здійснює аналіз ринку праці. При відділі функціонує Асоціація випускників ХНУ(<http://surl.li/fvynd>). Функціонує електронна база випускників, де можна ознайомитись з працевлаштованими випускниками за спеціальністю. Працевлаштуванню випускників сприяє і реалізації на базі ЗВО освітнього проекту «Open Agro University» (<http://surl.li/gesxw>). ЗВО запрошує випускників до комунікації та участі у вдосконаленні ОП.

8.5 Система забезпечення якості закладу вищої освіти забезпечує вчасне реагування на виявлені недоліки в освітній програмі та/або освітній діяльності з реалізації освітньої програми

Основним нормативним актом, який регулює діяльність СВЗЯВО є Положення про систему внутрішнього забезпечення якості освітньої діяльності та ЯВО у ХНУ (<http://surl.li/cocpf>). Відповідно до п. 3.1 СЗЯВО у ЗВО містить дві підсистеми: моніторингу якості ОП та освітньої діяльності; контролю ЯВО та забезпечення академічної доброчесності учасниками освітнього процесу. Моніторинг якості ОП передбачає періодичний перегляд та оновлення ОП з урахуванням вимог ринку праці, освітніх потреб здобувачів та стейкхолдерів. Підсистема контролю ЯВО передбачає запобігання та виявлення академічного плагіату, оприлюднення критеріїв, правил і процедур оцінювання навчальних досягнень здобувачів вищої освіти. За результатами проведеного моніторингу у 2021 році було виявлено недоліки наповнення МС за ОП, що акредитується, а саме не повної відповідності назв ОК за ОП та назв дисциплін. За результатами обговорення недоліки було виправлено, а результати оприлюднено на сайті. Певну роль у моніторингу відіграють здобувачі, у зв'язку з високим рівнем комунікації та зворотнього зв'язку. 8.6. Результати зовнішнього забезпечення якості вищої освіти (зокрема зауваження та пропозиції, сформульовані

8.6 Результати зовнішнього забезпечення якості вищої освіти (зокрема зауваження та пропозиції, сформульовані під час попередніх акредитацій) беруться до уваги під час перегляду освітньої програми

На сьогодні практично усі критичні зауваження, відмічені під час минулої акредитації виправлені, а рекомендації враховані. На достатньому рівні проведено удосконалення освітньої програми в цілому, виправлена структурно-логічна схема освітнього процесу, відповідно змінився навчальний план, усунуті недоліки у змісті освітніх компонентів. Слід зазначити, що суттєво покращилось матеріально-технічне забезпечення за даною ОП. Висновок:

зміст представленої освітньої програми має чітку структуру; освітні компоненти, включені до освітньої програми, складають логічну взаємопов'язану систему та в сукупності дозволяють досягти заявлених цілей та програмних результатів навчання.

8.7 В академічній спільноті закладу вищої освіти сформована культура якості, що сприяє постійному розвитку освітньої програми та освітньої діяльності за цією програмою

Система забезпечення якості вищої освіти у ЗВО є багаторівневою та здійснюється із залученням широкого кола стейкхолдерів. Передбачено у Положенні про СЗЯВО структура передбачає 5 рівнів: перший – здобувачі вищої освіти; другий – кафедра; третій – факультет; четвертий рівень – структурні підрозділи Університету; п'ятий – Наглядова рада Університету, вчена рада університету, постійна комісія вченої ради університету із забезпечення якості освітньої діяльності та якості вищої освіти, відділ забезпечення якості вищої освіти. Під час експертизи з'ясовано, що на рівні реалізації ОП найважливіша роль відіграється другому рівню – кафедрі. До процедур, спрямованих на підвищення розвитку ОП залучені представники з інших ЗВО та наукових установ. ЗВО дбає про академічну доброчесність, розроблено відповідне положення та Кодекс академічної доброчесності учасників освітнього процесу. НПП та здобувачі підписують декларацію доброчесності. Здобувачі зазначали, що НПП надають поради здобувачам.

Критерій 9. Прозорість та публічність

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень В

Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень В

Обґрунтування ГЕР

9.1 Визначені чіткі та зрозумілі правила і процедури, що регулюють права та обов'язки всіх учасників освітнього процесу, є доступними для них та яких послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми

В ЗВО наявна широка нормативно-правова база, яка регулює права та обов'язки усіх учасників освітнього процесу. Основні документи містяться на сайті у вкладці «Установчі документи». Основними документами, які визначають діяльність ЗВО є Статут; Правила внутрішнього розпорядку, які регламентують основні права та обов'язки, норми поведінки і взаємовідносини НПП, здобувачів та працівників ЗВО. Окрім того, усі Положення опубліковані на сайті в однойменній вкладці. Положення про організацію освітнього процесу визначає основні засади й принципи реалізації освітнього процесу. Розроблено і оприлюднено нормативні акти, які регулюють академічну доброчесність, зокрема Кодекс академічної доброчесності, Декларацію доброчесності. Правила і процедури є чіткими і зрозумілими, здобувачі та НПП добре ознайомлені із ними. Сайт є доволі зручним для перегляду, наявні розділи, наповнені необхідними документами.

9.2 Заклад вищої освіти не пізніше ніж за місяць до затвердження освітньої програми або змін до неї оприлюднює на своєму офіційному вебсайті відповідний проєкт із метою отримання зауважень та пропозицій заінтересованих сторін

Проєкти документів для громадського обговорення на сайті ЗВО публікуються у окремій вкладці «Проєкти ОП» (<https://khmnu.edu.ua/project-op-b/>). Серед переліку документів також ЕГ знайшла і проєкт ОП 208 «Агроінженерія» бакалавр із активним посиланням на програму (<https://khmnu.edu.ua/wp-content/uploads/proektyop/b/208-ai-2021.pdf>), однак визначити дату публікації проєкту об'єктивно неможливо. ОП була затверджена 31.08.2021 наказом ректора № 106.

9.3 Заклад вищої освіти своєчасно оприлюднює на своєму офіційному вебсайті точну та достовірну інформацію про освітню програму (включаючи її цілі, очікувані результати навчання та компоненти) в обсязі, достатньому для інформування відповідних заінтересованих сторін та суспільства

ОПП своєчасно оприлюднена на офіційному веб-сайті у окремій вкладці «Освітні програми. Бакалавр» за назвою «208 Агроінженерія» (<http://surl.li/gffbc>). Перед доступом до посилання розміщено короткий опис ОП для ознайомлення із зазначенням гаранта, мети, основного фокусу та особливостей ОП. Посилання безпосередньо на ОП за адресою (<http://surl.li/fzcdc>), яке є активним, включає загальну характеристику ОП та інформацію про її складові. Документи організаційного характеру, та навчально-методичні матеріали ЗВО публікує безпосередньо у модульному середовищі, які регулярно оновлює.

Критерій 10. Навчання через дослідження

Рівень відповідності (експертна група)

не застосовується

Рівень відповідності (ГЕР)

не застосовується

Обґрунтування ГЕР

10.1 Зміст освітньо-наукової програми відповідає науковим інтересам аспірантів (ад'юнктів) і забезпечує їх повноцінну підготовку до дослідницької та викладацької діяльності в закладах вищої освіти за спеціальністю та/або галуззю

не застосовується

10.2 Наукова діяльність аспірантів (ад'юнктів) відповідає напряму досліджень наукових керівників

не застосовується

10.3 Заклад вищої освіти організаційно та матеріально забезпечує в межах освітньо-наукової програми можливості для проведення й апробації результатів наукових досліджень відповідно до тематики аспірантів (ад'юнктів) (проведення регулярних конференцій, семінарів, колоквиумів, доступ до використання лабораторій, обладнання тощо)

не застосовується

10.4 Заклад вищої освіти забезпечує можливості для залучення аспірантів (ад'юнктів) до міжнародної академічної спільноти за спеціальністю, зокрема через виступи на конференціях, публікації, участь у спільних дослідницьких проєктах тощо

не застосовується

10.5 Найважливіша практика участі наукових керівників аспірантів у дослідницьких проєктах, результати яких регулярно публікуються та/або практично впроваджуються

не застосовується

10.6 Заклад вищої освіти забезпечує дотримання академічної доброчесності у професійній діяльності наукових керівників та аспірантів (ад'юнктів), зокрема вживає заходів для унеможливлення наукового керівництва особами, які вчинили порушення академічної доброчесності

не застосовується

3. Рекомендації з подальшого удосконалення освітньої програми

У цьому розділі на основі звіту експертної групи та висновків ГЕР резюмуються рекомендації стосовно подальшого удосконалення освітньої програми, включаючи пропозиції щодо усунення виявлених під час акредитації недоліків. Заповнення цих полів є обов'язковим у всіх випадках, коли ГЕР погодилася або визначила рівень відповідності критерію В, Е чи F.

Критерій 1. Проектування та цілі освітньої програми

Для підвищення ЗК 5 збільшити кількість занять іноземною мовою, вибіркових курсів з іноземної мови та вибіркових дисциплін професійного спрямування іноземною мовою та які будуть викладатися англійською на протязі всього періоду навчання.

Критерій 2. Структура та зміст освітньої програми

1. Зважаючи на фокус ОП «технологічні процеси виробництва, зберігання, обробки та транспортування сільськогосподарської продукції», доцільно було б ввести до ОП окремий ОК «Збереження, первинна обробка та транспортування сільськогосподарської продукції». 2. Пропозиція для обговорення: змінити назву елементу підсумкового контролю «курсний проєкт», що є складовими ОК ОППОз «Деталі машин», ОПП 06 «Сільськогосподарські машини», ОПП 08 «Трактори і автомобілі», ОПП10 «Машиновикористання у рослинництві», на «індивідуальне завдання». Натомість ввести ОК «Міждисциплінарний курсовий проєкт» у 7 семестрі.

Критерій 3. Доступ до освітньої програми та визнання результатів навчання

Приділити більше уваги здобувачів вищої освіти до практики визнання знань, які отримані у неформальній освіті.

Критерій 4. Навчання і викладання за освітньою програмою

1. При оновленні робочих навчальних програм та силабусів вказувати більш широкий список джерел інформації про проведені дослідження. 2. Узгодити тематику наукових досліджень з освітніми компонентами, за якими провадиться освітній процес. 3. Активізувати роботу щодо налагодження контактів із закордонними закладами освіти та науки,

розвивати міжнародну та внутрішню мобільність для покращення можливості підготовки конкурентоспроможних спеціалістів в галузі.

Критерій 5. Контрольні заходи, оцінювання здобувачів вищої освіти та академічна доброчесність

ЗВО посилити інформування здобувачів освіти щодо порядку оскарження та повторного проходження контрольних заходів, використовуючи інститут кураторства. 2.Змінити назву освітнього компоненту в ОПП ОК20 «Дипломний проект» на ОПП 20 «Підготовка та захист кваліфікаційної роботи бакалавра », що конкретизує сутність ПРН за даним ОК.

Критерій 6. Людські ресурси

1. При проходженні конкурсного відбору на заміщення вакантних посад враховувати щорічне рейтингове оцінювання роботи науково-педагогічних працівників та результати опитування студентів, щодо рівня їх викладацької майстерності. 2. Планувати організацію залучення професіоналів практиків до реалізації освітньої програми відповідно до графіка навчального процесу. 3.Для науково-професійного розвитку викладачів, які викладають дисципліни професійної підготовки на ОП «Агроінженерія» доцільним є проходження стажування в науково-дослідних установах НААНУ.

Критерій 7. Освітнє середовище та матеріальні ресурси

Продовжити цілеспрямовану роботу над отриманням власного земельного фонду та створенням власного навчального полігону. Продовжувати та поглиблювати роботу над оновленням матеріально-технічного забезпечення.

Критерій 8. Внутрішнє забезпечення якості освітньої програми

1. Поглибити співпрацю з роботодавцями, здійснити пошук нових партнерів для кращого доступу здобувачів до сучасної техніки. 2. Врахувати побажання стейкхолдерів щодо поглиблення вивчення системи точного землеробства. 3. Продовжити роботу по удосконаленню ОПП в розрізі наданих рекомендацій і виправлення зауважень у висновках.

Критерій 9. Прозорість та публічність

Регулярно опубліковувати рішення органу студентського самоврядування на сайті ЗВО.

Критерій 10. Навчання через дослідження

не застосовується

4. Додатки

Відсутні

***

Шляхом підписання цього експертного висновку я підтверджую, що внесені до нього відомості про присутніх на засіданні ГЕР і результати голосування членів ГЕР є достовірними, а експертний висновок було схвалено на засіданні ГЕР так, як його викладено вище.

Документ підписаний кваліфікованим електронним підписом.

Головуючий на засіданні ГЕР

ЛОПУШНЯК ВАСИЛЬ ІВАНОВИЧ